

"Ne tessék tovább csökkenteni az adókat, mert tönkre megy bele a családom!"

2008. március 04. 12:13 | Forrás: STOP

"...kissé szarkasztikusan azt mondom: ne tessék tovább csökkenteni az adókat, mert tönkre megy bele a családom!" (Fotó: Benisn Máté)

"A zavarosság a cél, mert így jól meg lehet fejni az államot" - nyilatkozta a magyar adórendszerrel a STOPnak Csaba László. A CEU egyetemi tanárát a többi között kérdeztük az Új Tulajdonosi Programról is: "A nemzetközi tőzsdei visszaesés idején oktalanság ezt felvetni, tudomásul kellene venni, hogy nem mi fújjuk a passzázszelet, nem tudjuk a nemzetközi tendenciát megváltoztatni."

STOP: A miniszterelnök három modellt vázolt fel az adórendszer módosítására. A legesélyesebb befutó, a tíznél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató cégek 10-12 százalékos járulékcsökkentése. Ez mire elég?

Csaba László: Ez egy gesztus. Mintha észrevettük volna, hogy a mikrovállalkozások és a foglalkoztatás összefügg, a foglalkoztatás szintje pedig nem független a közterhek szintjétől. Helyes, de részleges felismerés. Ettől szerintem nem fog jelentősen nőni a foglalkoztatottság. Azért én emlékszem arra is, hogy amikor korábban adócsökkentésről beszéltek, azzal egy időben nekem négy százalék különadót kellett fizetnem és megszűnt két adójóváírási lehetőségem. Ennek tükrében kissé szarkasztikusan azt mondom: ne tessék tovább csökkenteni az adókat, mert tönkre megy bele a családom! Azt üzenném a kisvállalkozóknak: mielőtt elkezdenek örülni, nézzék meg, hogy a többi közteherrel mi történik. Van egyébként egy felmérés, ami azt igazolja, hogy nem a magas közteher a fő baja a kisvállalkozásoknak, hanem az irdatlan sok bürokratikus megkötés.

- Újabb ország csatlakozik várhatóan az egykulcsos adórendszerhez, Lengyelország. 17 százalékról olvasni. A legtöbbször hangoztatott érv az egykulcsos rendszer ellen, hogy igazságtalan. Ugyanakkor egyszerűbb, átláthatóbb. Azok az országok, ahol ez van vagy ez lesz, nem véletlenül vezették, vezetik be. Nálunk miért nem működne?

"Minél átláthatatlanabb egy rendszer, annál "jobb"."

"Minél átláthatatlanabb egy rendszer, annál "jobb"."

- Minél átláthatatlanabb egy rendszer, annál "jobb". Úgy folyik egymásba Magyarországon a gazdaság és a társadalom, hogy egy átláthatatlan újraelosztást hoz létre, amihez egy átláthatatlan közteherrendszer illeszkedik. A zavarosság a cél, mert így jól meg lehet fejni az államot. Igazából négy adó behozza a közterhek 95 százalékát, a többire nem nagyon lenne szükség. Egy egyszerűbb adórendszer kevesebb adminisztrációval járna, átláthatóbb lenne. De nem ilyen irányba haladunk, mert nagyon erősek az érdekcsoportok, amelyek nem egy-egy párthoz, hanem a teljes politikai elithez kötődnek. Klasszikus példa: még soha nem fordult elő, hogy ugyanaz legyen az adókulcsa a sörnek, a bornak és a pálinkának. Ennek nyilván "mély tudományos" magyarázata van. Ha három fajta alkoholnál nem tudunk egy kulcsot meghatározni, akkor addig csak álom marad az adórendszer egyszerűsítése.

- *Meglepődött, amikor bejelentették a forint sávhatárának eltörlését?*

- Abszolút, mert az időzítés nem indokolt. Ha ezt a forint elleni támadáskor teszik meg, akkor érthető lett volna, mert letörte volna a spekulációt. Jelenleg a forint gyengül, közeledik a sávközéphez, most eltörölni, semmi értelme. Az MNB magyarázata pedig tankönyv ízű. Ha azt kommunikáljuk, hogy be akarunk lépni a monetáris unióba - amire egyébként nemzetközi szerződés kötelez bennünket -, akkor nem szabad eltörölni az árfolyamsávot, mert lehet, hogy az árfolyamsávnak semmi értelme, de abban a klubban, ahova tartozni akarunk, ez a szokás. Nem kell mindenkinek mindig nyakkendőt hordani, de egy klub előírhatja, ha oda valaki belép, kötelező ez a viselet. Az európai árfolyamrendszer ezzel az árfolyamsávrendszerrel működik. A lépés többféle üzenetet küldhet, például, hogy az árfolyam és az infláció letörésének tekintetében nincs komoly elkötelezettsége a kormánynak, illetve az euró bevezetését csak valami nagyon távoli jövőben képzelik el. Ezek nem túl jó jelek.

"Az ember azért mindig belegondol a katasztrófa változatba."

"Az ember azért mindig belegondol a katasztrófa változatba."

- *Akkor mégis mért lépte meg ezt a MNB a kormánnyal karöltve?*

- Szokott olyan lenni, hogy az apparátus valamit egyszer kitalál, és azt mindenáron véghezviszi. 2006-ban, amikor az árfolyammal bármi megtörténhetett volna, a jegybank el akarta törölni a sávhatárokat, de ezt politikai okból akkor a kormányzat nem engedte. Most a kormány és a jegybank között jobb a személyes politikai kapcsolat és a jegybank apparátusa úgy gondolta, most ezt keresztül hajtja.

- *A magyar állampolgárok jelentős részének ez a hír olyan, mintha kínaiul mondták volna. Milyen valóban kézzelfogható hatása lesz?*

- Valószínűleg nem lesz komoly hatása. Normál esetben. Az ember azért mindig belegondol a katasztrófaváltozatba. A piacok értelmezhetik a lépést úgy, hogy egy alacsony hitelességű gazdaságpolitika, amelyik láthatóan fittyet hány a nemzetközi piaci történésekre és elvárásokra, most sérülékenyebbé vált, mert ezt beismerte saját magáról. Lehet, hogy nincs nálam lőfegyver, de egy sötét utcában, kezemet zsebre téve, azt a látszatot tudom kelteni, mintha lenne. Elképzelhető, hogy ha a kezemet feltéve végigvonulok, elhárítok egy támadást, és azt az üzenetet küldöm, hogy őszinte, hiteles vagyok, de az is lehet, hogy kivívom magam ellen az éppen szórakozásra vágyó helybéli fiúk haragját. Ez a lépés tehát elsülhet jól is és rosszul is. Nekem az a benyomásom, mintha rossz környéken sétálgatnánk éjfél felé. A nemzetközi piacon nagyon beszűkült a likviditás, a magyar gazdaságpolitika hitelessége igen alacsony, a mutatóink nagyon rosszak, tehát semmi olyat nem tennék, ami a piacok bizalmát kikezdi.

"...az oroszok jobban szeretik a dollárt az ideológiánál."

"...az oroszok jobban szeretik a dollárt az ideológiánál."

- *Diplomáciai manőver vagy elkerülhetetlen energiapolitikai lépés, hogy Magyarország beszáll a Déli Áramlatba?*

- Ez a magyar gazdaság és az abban jelenlévő szereplők érdeke. Értelmes lépésnek tartom. Az igazi kérdés egyébként az: gáz vagy atomenergia. A többi vagy mese habbal, vagy többbe kerül a leves, mint a hús. Az elmúlt húsz évben Oroszország abszolút megbízható energiaszállító volt. Két évtizeddel ezelőtt kalandornak tartottak, amikor azt mondtam: az oroszok jobban szeretik a dollárt az ideológiánál. Ha dollárral fizetünk nekik, akkor lehet, hogy Moszkvában nem lesz benzin, de Pesten igen. Ha minden előrejelzésem ilyen jól bejött volna, most nagyon gazdag ember lennék. Az oroszok piacilag rá vannak utalva, hogy a gázt eladják, többek között nekünk, ugyanis nincs más, amit értékesíteni tudnának. Területi, szuverenitási vitánk sincs velük, tehát nincs miért aggódni.

- *Merre billenhet a Déli Áramlat - Nabucco párharc?*

- Nem tudjuk, hogy azokban a közép-ázsiai országokban, ahonnan a gáznak jönnie kellene a Nabucco vezetéken, mekkorák a készletek. A nem létező gázra vezetéket építeni...? Csinálja az, akinek nagyon sok pénze van. Nincs gáz, nincs technológia, és nincs benne a pénz. Ha nincs pénz, paripa, fegyver, akkor ez az álmodozások kora.

- *Meglehetősen kritikusan nyilatkozott a miniszterelnök Új Tulajdonosi Programjáról. Ha ezzel a véleményével nincs is egyedül, de a pénzvilág részvevői és szakértői inkább, ha óvatosan is, üdvözlötték az ötletet.*

"Nullakockázatú versenyben vagyok."

"Nullakockázatú versenyben vagyok."

- Nullakockázatú versenyben vagyok. Ha a nyugdíjasnak azt mondják, emelik a juttatását, akkor nagyítóval kell keresni azt, aki felveti: jó, de mi lesz az én dédunokámmal? Ha a tőzsde vezetője évek óta arról panaszkodik, hogy döglődik a pesti tőzsde, nyilván lelkesen üdvözlöi, hogy jön valami, ami a kereskedést élénkítheti. Ez olyan, mint az időseknek a nyugdíjemelés. De ez nem egy komoly szakmai érv. Ez a program nincs végiggondolva. A nemzetközi tőzsdei visszaesés idején oktalanság ezt felvetni, tudomásul kellene venni, hogy nem mi fűjjük a passzátselet, nem tudjuk a nemzetközi tendenciát megváltoztatni. Csöndben mondom, és erről valaki a miniszterelnököt is tájékoztathatná, hogy a Budapesten forgó papírok négyötöde külföldi kézben van. Hogy ők vesznek-e vagy sem, zömében a világban zajló folyamatoktól függ. Egy cég tönkremehet, ha rosszul privatizálják. Bevezetik a tőzsdére és kiderül, hogy egytizedet ér a befektetők számára. Jön egy ellenséges bevásárló, aki ha csak egy hónapig vagy egy fél évig lenyomja az árát, a cég tönkre is mehet.

- *Minden fontos gazdasági, gazdaságpolitikai kérdésben megszólal. Nem keresték meg soha a politikai pozícióval?*

- Időnként előfordul, de író embernek nem való a hivatal. Az elmúlt húsz évben többször részt vettem gazdaságpolitikai tanácsadásban. Ennyi elég volt, ki is ábrándított annyira, hogy ne akarjak hivatali posztokat. A politika sajátos embertípust igényel, értelmiségieknek ez nem szokott jól állni, általában nem is jönnek jól ki belőle.

Szerző: [Apáti-Tóth Kata](#)